

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ח אדר ב' תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות יד | דף הכולל: מגילה כה.
דף היומי בהלכה: מסעיף י' עד אמצע סעיף י"ב "והוא הדין".

מוסר: חפץ חיים - כלל ב' אות ג' עד אות ה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ח' ועוד כי אנו רואים' עד פרק ט' 'והכין לך לצורכך שני יועצים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הדרך לישועה יכולה לעבור גם במרפאת שיניים | הנעדר מירושלים אותר כעבור חמישים שנה |
החייל היהודי הסביר מדוע חבש כיפה בניגוד לחוק – השופט הצבאי נדהם | 2362

אשכבתיה דרבי

אשכבתיה דרבי: מאות אלפי משתתפים חלקו כבוד אחרון לרשכבה"ג מרן שר התורה הגאון הגדול רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זצוק"ל

ברק הושחרה אתמול מרבבות בני האדם שהשתתפו במסע הלווית הענק שיצאה ממעונו שברחוב רשב"ם אל עבר בית החיים בעיר

הזמן להרעיש עולמות. כולנו צריכים לבכות ביחד".
מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין הספיד, מתוך רכבו, במסע
ההלוויה של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל ואמר כי,
"זוהי אבדה כבדה לעם היהודי, הוא היה הגברא רבא היחיד בארץ
ישראל. חסר לגמרי, אין גברא רבא כמוהו, חסר ההשפעה, ואם
אין את ההשפעה זה איום ונורא".

"צריך סייעתא דשמיא להמשיך, וצריך לעשות בשביל זה
משהו, אם עושים לבד אין סייעתא דשמיא. האבידה כעת זה בכל
העולם כולו. היה לו השפעה בכל העולם. ביקשו ברכות, תפילות.
גשמיות ורוחניות השפיע על כולם. אין גברא רבא כמוהו".

ראש הישיבה הוסיף, "למעשה מה אנחנו חייבים לעשות כעת?
להוסיף יראת שמים, כשיש מידת הדין צריך להתחזק ביראת
שמים. אנחנו דור עני ויתום, חסר לנו במדרגה של להרגיש שחסר
לנו את ההשפעה שלו, אנחנו צריכים להוסיף ביראת שמים. לב
האבן זה היצר הרע, הוא מונע מלקבל את ההשפעה. העצה היחידה
זה לעסוק בספרי מוסר. האדם יראה ויעשה ביקורת עצמית. היצר

מאות אלפים השתתפו במסע הלוויתו של רשכבה"ג מרן שר
התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל בהלוויה ברחובות העיר
בני ברק. את מסע ההלוויה פתח נאמנו הגאון רבי משה סמוטני
בפרקי תהילים כאשר לאחר מכן ניגש לפני העמוד לאמירת
הסליחות הגאון רבי משה בויאר.

את מסע ההספדים פתח הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א
גיסו של מרן זיע"א. בדבריו הוא ביכה על הסתלקותו של גאון
העולם וסיפר על המעשה המופלא עם החגב כאשר מרן כתב את
ספרו על הלכות חגבים הוא התקשה בהלכה מסויימת ואז לפתע
הופיע חגב על שולחנו.

בהמשך נשא הגאון רבי יצחק זילברשטיין דברי הספד בבכי
תמרורים ואמר כי זהו הזמן לבכות על הצרות שיש בעם ישראל.
בדבריו אמר הגאון רבי יצחק זילברשטיין, "בשעה זו שמרן נמצא
כאן לפני הקבורה, זה הזמן שלנו לבכות, זה הזמן לבכות על
הצרות, ויש הרבה צרות, יש כאלה שסובלים מצרות של פרנסה,
צרות של שלום בית, צרות של גידול ילדים, זה הזמן לבכות, זה

ההלוויה דרך רחובות רשב"ם וחזון איש עד לבית החיים "שומרי שבת" שם כוחות משטרה גדולים חסמו את המעברים לרבבות משתתפי מסע ההלוויה.

מספר מקורבים ואנשי החברא קדישא ערכו את מנהג ההקפות במקום ולאחר מכן טמנו את מרן שר התורה זיע"א בחלקת הקבר בצמוד לרעייתו הרבנית הצדקנית מרת בת שבע אסתר ע"ה. ההמונים געו בבכייה שעה שגופו הטהור של מרן כוסתה בעפר.

במסע ההלוויה השתתפו מאות רבנים, גדולי תורה, ראשי ישיבות ואדמו"רים, ובהם: האדמו"ר מגור, האדמו"ר מצאנז, האדמו"ר מראחמסטריווקא, הגאון רבי יצחק יוסף, הגאון רבי דוד כהן, הגאון רבי ברוך ויסבקר, הגאון רבי משה הלל הירש, הגאון רבי שמעון בעדני, הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי, הגאון רבי דב לנדו, האדמו"ר מתולדות אהרן, האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק, גאב"ד ירושלים הגאון רבי יצחק טוביה וייס ועוד עשרות רבנים ומרביצי תורה.

בחסידי שמים מסע ההלוויה כולו עבר ללא אירועים חריגים, דבר שהפך לקידוש השם עצום. בפטירתו הותיר אחריו מרן שר התורה רבבות תלמידים מיותמים ושבורים המבכים מרה את הסתלקותו.

הרע חזק מאוד ואנחנו צריכים לעשות פיקוח תמידי".

הגאון רבי שלמה קנייבסקי, בנו של מרן זצוק"ל, הספיד את אביו הדגול וסיפר על האבא שהכיר, כאשר היה ילד קטן. "היית סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, איך אני יכול להספיד אותך, אבא? אני יכול רק לספר סיפורים של ילדים קטנים על אנשים גדולים בלי שום הבנה, בלי שום השגה".

"ראינו בעינינו כשהיינו ילדים קטנים, בלילות שבת החורף, לא לומדים לאור הנר, אז הילדים, אנחנו, היינו משחקים עם אבא. מה היו המשחקים? יש ספר שנקרא מכלול המאמרים והפתגמים, בסוף מובא על כל מאמר את מקורו. המשחק היה שהאח הגדול רבי אברהם ישעיהו ואנוכי היינו קוראים לו את מאמרי חז"ל והוא היה אומר את המקור. ראינו מראות אלוקים".

לאחר מכן נעמד נאמנו הגאון רבי משה סמוטני מוותיקי המתפללים בבית המדרש 'לדרמן' והכתיר את הגאון רבי יצחק שאול קנייבסקי, בנו חביבו של מרן זיע"א לכהן כרב בית המדרש ולהמשיך את מורשתם של מרנן הסטייפלער ובנו מרן שר התורה זיע"א.

מסע ההלוויה התעכב במשך דקות ארוכות עד שהצליחו להכניס את מיטת הקודש לרכבו של מרן זיע"א וכך החלה מסע

אשכבתיה דרבי

"פעם ראיתי פרופסור אחד ששאל את מורי המי שליט"א (זצ"ל) על מה שכתוב הגדרה ברמב"ם "מילא כרסו בש"ס ובפוסקים". הקשה אותו פרופסור וכי את הש"ס ממלאים בכרס? הרי ממלאים אותו בראש!"

קטעים מתוך שיחה שקיימנו לפני כעשור, עם ראש הישיבה הגאון הגדול רבי זליג ברוורמן שליט"א, חתנו חביבו של רשכבה"ג מרן שר התורה זיע"א

וטמירא, מרן רבינו זיע"א.

באותה השיחה עסק הגר"ז ברוורמן שליט"א בעניין הצורך ללמוד כל עניין שלומדים בשלמות, מקצה לקצה, ולא להשאיר 'חורים' באמצע המסכת או הספר שלומדים. "בעניין השלמות ראיתי גם אצל השווער שלי שליט"א (זצ"ל). כשהוא לומד מסכת גמרא, הוא לומד עם כל מה שכתוב בספר, מכריכה לכריכה.

"כשנתיים אחרי החתונה שלי למדתי אתו בחברותא, היה אז שנת השמיטה, אז למדנו את כל מה שכתוב בגמרא על שמיטה. "הרי אין מסכת על שמיטה בגמרא, אבל מורי חמי גילה שיש, הוא מצא בכל מסכת מה שיש על שמיטה. התחלנו מהפוסקים והמפרשים על התורה, עברנו על הש"ס מסכת אחרי מסכת וכך המשכנו כל מה שכתוב על שמיטה.

"כך גם כשלמדתי אתו הלכות תערובת, למדנו את כל מה שכתוב בגמרא בנושא הזה. אחרי זה למדנו את השולחן ערוך,

יעקב א. לוסטיגמן

לפני כעשר שנים זכיתי לשוחח עם חתנו חביבו של מרן שר התורה זיע"א, יבלחט"א ראש ישיבת 'דרך אמונה', הגאון רבי זליג ברוורמן שליט"א. השיחה התקיימה במסגרת ראיון מיוחד של ראשי ישיבות לגיליון 'חינוך' שיצא אז לאור על ידי 'דרשו', ושאני הקטן זכיתי לכתוב חלקים ממנו.

אותה שיחה כללה כמה וכמה סיפורים מעניינים מאוד ששמעתי מפי ראש הישיבה שליט"א אודות חמיו הגדול והקדוש, מרן רבינו זיע"א, אך מאחר והדברים לא היו קשורים לנושא הראיון, לא העליתי את כולם על הכתב, ואין אני רוצה להעלות על הכתב את הדברים אחרי שנים רבות כל כך.

בשל כך חיפשתי בין ברי החומרים הישנים שכתבתי באותה העת, ואכן מצאתי את השיחה, ובה יש מעט מזעיר מן הדברים שנאמרו אודות מרן זיע"א, ואותם אוכל להביא כאן מחדש, ובכך אזכה לקחת חלק קטן, מעט מזעיר בהפסדו של האי גברא קדישא

דברי תורה שיכנסו... התפלל על מעדנים... שלא יכנסו... לתוך מעיך".

"זאת התשובה שהשיב לו מרן!

"הגוף נעשה ללימוד תורה! לא לאכילת מעדנים..."

"זה מה שהגמרא מספרת שרבינו הקדוש אמר לפני פטירתו. הוא הרים את אצבעותיו ואמר שלא נהנה מהעולם הזה, רבינו הקדוש לימד אותנו שהאצבעות נועדו לחטוף עוד ועוד תורה, לא ליהנות מהעולם הזה.

"החתם סופר אומר על מה שהגמ' אומרת 'ונטמתם בם' שמאכלות אסורות מטמטמים את הלב. שואל החת"ס למה מאכלות אסורות מטמטמים את הלב? והוא מסביר שבעצם אכילה עצמה היא המטמטם, לא דווקא האכילה של האיסור. אלא שכשאדם אוכל מזון כשר אנחנו יודעים שהאוכל עוזר לו להתחזק וללמוד את התורה, במאכלות אסורות אנחנו יודעים שמזה לא יצא טוב, ואם לא יוצא מזה תורה ממילא זה מטמטם. זה מוסר נוקב, צריכים לזכור את זה שאם אוכלים שלא לשם שמים זה מטמטם את הלב.

"כל הנאה של עולם הזה באה על חשבון עולם הבא. שמעתו לפני שנים רבות הספד שאמר הגה"צ ר' דן סגל בכולל חזון איש. הוא סיפר שבפעם הראשונה שהוא נסע לארה"ב להיות משגיח במיר. הוא הוא היה שם בהלוויה וזה היה נראה לו כמו חתונה, יש מזרח, אנשים יושבים ומדברים, יש מנחה שמכבד את המספידים לעלות ולהספיד וכו'. הוא לא הבין את זה הוא ראה שאנשים לא כל כך מתאבלים ועסוקים יותר בענייני הטקס. הוא הסביר שמאוחר יותר הוא הבין, "כל דולר שנכנס לכיס, יוצא חתיכה מהלב" הלב והכיס לא הולכים יחד..."

ואפילו את ביאור הגר"א הוא למד לפי הסדר. לא דילג כלום, הוא לא מכיר את המושג הזה "לדלג". לימוד צריך להיות בשלמות מוחלטת".

נושא נוסף עליו דיבר אז הגר"ז ברוורמן שליט"א, היה שצריך לחזק בשיבות הקדושות ובאופן כללי, את עניין של ההתמסרות המוחלטת ללימוד התורה.

"אנחנו מתפללים "פתח ליבי בתורתך", ולכאורה זה קשה... לומדים על הלב או עם הראש?? אלא התשובה היא שצריך ללמוד עם התמסרות לתורה וזה עניין של הלב. הלב צריך לרצות את התורה ולהשתוקק ללימוד התורה ורק ככה אפשר הצליח.

"שמעתי פעם מהגאון רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל שהביא את הרמב"ם בסוף ספר טהרות שמדמה את מי הדעת של לימוד התורה למקווה. ר' מיכל הסביר שכמו במקווה אם שיערה אחת יוצאת מהמים לא עלתה לו טבילה. גם בתורה זה ככה. אם לא תשקיע את כל כולך בתורה הכל, לא יצא ממך כלום.

"פעם ראיתי פרופסור אחד ששאל את מורי חמי שליט"א (זצ"ל) על מה שכתוב הגדרה ברמב"ם "מילא כרסו בש"ס ובפוסקים". הקשה אותו פרופסור וכי את הש"ס ממלאים בכרס? הרי ממלאים אותו בראש!

"ענה לו מורי חמי, עד שאתה מתלונן על הרמב"ם, שאל על דוד המלך שאמר בתהילים "ותורתך בתוך מעי..."

"מתשובתו של מורי חמי", מספר הגר"ז ברוורמן להבחל"ח, "הבנתי שהכוונה היא ששם בפסוק זה שבתהילים אפשר למצוא את ההסבר לשאלתו של הפרופסור.

"הלכתי ובדקתי במדרש וכתוב שם "עד שאתה מתפלל... על

אשכבתיה דרבי

שוב זעקו המיליון: 'תנו כבוד לתורה...'

הרב ישראל ליוש

רבים לא הסכימו לסמוך על חסדי התחבורה הציבורית בשעות הבוקר, או על חסדי קצינים ברמת דרג כזו או אחרת שיחליטו בשבריר שניה לסגור את העיר לפני שהם יספיקו להיכנס אליה... ולא יתכן שהם לא יהיו שם באשכבתיה דרבי...

המכנה המשותף הזה בין עצרת המיליון על גזירת הגיוס ובין הלוויתו של מרנא שר התורה זי"ע, אומר דבר אחד, ש'קודשא בריך ואורייתא וישראל חד הוא...' בעצרת המיליון התורה היא זו שקראה לכולם להתייצב ולזעוק: 'מי לה' אלי...' לימוד התורה שהיה מוטל בסכנה נוראה, הוא אשר הוציא את האנשים וילדיהם הרכים מהבתים בשעת לילה מאוחרת או בשעת בוקר מוקדמת, כולם חשו שמרכז חייהם, התורה הקדושה, המאחדת בינם לבין

המראות שנראו בחוצות הריכוזים החרדיים, החל מצאת השבת ועד למועד הלוויה, דמו בדיוק למראות ערב עצרת התפילה על גזירת הגיוס בשנת תשע"ד. אנשים וטף יוצאים מבתיהם כשביד אחת שקית הטלית והתפילין, וביד השניה ספרי לימוד, בהם הם יעסקו בשעות הבוקר עד מועד הלוויה...

לא כולם ידעו היכן יעבירו את הלילה עד הנץ, חלקם יצאו מבתיהם כשידעו בבירור שהלילה הזה יעבור עליהם ללא שינה או לפחות לא על מיטה, אבל זה לא מנע מהם לצאת מהבית ולהגיע לבני ברק, כי אין אפשרות שהם לא ישתתפו בהלווית גדול הדור הענק שבענקים, מרא דכולא תלמודא...

קודשא בריך הוא, אינה נותנת להם להישאר בבתים...

ועתה בהלוויית רבן של כל בני הגולה ז"ע, חזרו דפיקות לב התורה לפעום בעוצמה חזקה בליבות כלל ישראל, שוב התורה הקדושה הוציאה את כולם, אבל את כולם, מהבתים. כל הגילאים וכל המגזרים, כל מי שקשור לתורה הבין שהוא אינו יכול להפסיד הלווייה כזו, כי מי שמרכז חייו הוא התורה חש שבחיר מייצגי התורה, נבחר עמלי התורה, גדול יודעי התורה איננו... וזה יחסר לכל מי שנשמת התורה פועמת ברוחו... זו אבידה לעם התורה... וזו היתה חלוקת כבוד אחרון למי שכבוד התורה נאה ויאה לו... ולכן כל בני התורה התייצבו שם... נכון לא כולם היו בד' אמותיה של המיטה הקדושה, לא כולם ליוו את ארון הקודש... אבל כולם באו וזעקו מנהמת ליבם הכואב והדואב 'תנו כבוד לתורה...'

מלבד 'אשכבתיה דרב' ומלבד הכבוד הגדול שעשו לו במותו, היה זה מפגן אדיר של קידוש ה', מאות אלפי אנשים, שחלקם הגדול כלל לא ראה את מרן ז"ע מעולם, לא שמע את קולו, ובוודאי שלא למד את ספריו, רק היה סר למרותו ולפסקיו, עצר את סדר יומם ובאו, רק כדי להיות שם...

מה זה אם לא זעקה של 'נקדש את שמך בעולם... מה זה אם לא אמירה ברורה 'התורה היא חיינו...' אף אחד לא שכנע אותם לבוא, לא היה מסע פרסום בראש כל חוצות כדי להוציא את האנשים מהבתים, לא התארגנו לאירוע הזה חודש קודם, ואיש מהמשתתפים לא שמר תאריך פנוי... הכל מתפנה למען כבוד

התורה, שום דבר לא ימנע מלב התורה לפעום בקרב בני התורה...

הפעם האחרונה שמרן ז"ע יצא מביתו, הכינוס האחרון בו השתתף ועם ישראל זכה לחזות בהדרת זיו פניו הקדושות, גם היה זה כינוס של כבוד התורה, סיום המחזור השני של 'הדף היומי בהלכה' שע"י ארגון 'דרשו'. וגם שם חזרו על עצמם המראות הקדושות ששיקפו את פעימות לב התורה הפועמים בליבם של בני התורה, ההתרגשות שאחזה בקהל כאשר זרחו פניו הקדושות באולם מעמד הסיום, בלתי ניתנת לתיאור ע"י גליון וקולמוס... השירה האדירה... הריקודים שהקפצו ממקומותיהם את בני כל הגילאים... העיניים הבורקות שבלעו כל תמונה של פניו הקדושות שריצדו ע"ג המסכים... שוב אמרו רק דבר אחד 'תנו כבוד לתורה...' בני כל הקהילות, פיזו וכרכרו ביום שמחת התורה למי שבאמת יודע שמחת התורה מהי. דקות ארוכות שרו במעמד סיום 'הדף היומי בהלכה' לכבוד גדול המסיימים בדורנו, ולכבוד ידען התורה הגדול בתבל, בקי בכל חדרי התורה ובכל מכמניה... ולא ידעו הקהל שיהיה זה ריקוד התורה האחרון עם מרן ז"ע... לא ידע עולם התורה שבעוד קצת יותר משלושים יום הוא יחסר את ליבו, נפשו ונשמתו... לא נותר לנו אלא לבכות ולקונן על האבדה הגדולה, להתפלל ולקוות לתחיית המתים במהרה ברחמים, אמן!

הסיפור היומי

לפתע קלטתי שמלבד ההזבלה יש עוד הרבה הוצאות שלא חישבתי, סכום לא מבוטל שאין לי מושג מניין אקח אותו. ואם הדאגה הזו לא הספיקה לי, לפנות בוקר התעוררתי עם כאבי שיניים איומים...

הדרך לישועה יכולה לעבור גם במרפאת השיניים

באותה תקופה והתחייבנו לצד הכלה לתת סכום מכובד. להתארגן לחתונה, להלביש את כל בני הבית, הכל יחד לא פשוט כלל. היו רגעים שחשבתי לעצמי איך עושים את זה. החובות העיקריות עלי, התעסקתי הרבה בחישובים איך ואיפה אפשר לחסוך, במה ניתן לקצץ מבלי לפגום בהכנות לשמחה המתקרבת.

ימים ספורים לפני המעבר, צלצלה אשתי שהיתה עם הבנות בדירה: "הצבעי שואל אם הוא יכול להתחיל מחר את העבודה". ביקשתי את סליחת הלקוח ונכנסתי לחדר הפנימי בחנות. כמה הוא רוצה עבור הצביעה של הבית? שאלתי בשקט לתוך הטלפון. "אלפיים שקל לכל הדירה, כולל תיקונים". המחיר נשמע לי מופרז וביקשתי רשות לחשוב.

בסוף יום העבודה, נעלתי את הדלת הראשית והתיישבתי על הכסא ליד הדלפק. בכיסי הפנימי היה מונח פנקס שבו אני

ברשותי חנות לשעונים במרכז העיר, אותה הקמתי בעשר אצבעותיי אחרי החתונה. זוגתי עובדת בחנות בשעות שלפני הצהריים, ואילו אני בשעות הערב והלילה. התמקצעתי בכל מה שקשור לעולם השענות, כמו החלפת הרצועות, בטריות וכל המשתמע מכך. רכשתי ממיטב כספי את כל הציוד הנדרש לשען: מברגים קטנים ועדינים, צבתות מיוחדות וברגים.

באותה תקופה עליה נסוב סיפורנו, עמדנו לפני המעבר לדירה חדשה. עד אז התגוררנו בדירה עם שלושה חדרי שינה קטנים, שברוך ה' התמלאו עם השנים בתינוקות שהספיקו בינתיים לגדול והדירה נעשתה קטנה וצפופה. קנינו בס"ד דירה בפרויקט שהלך ונבנה סמוך לשכונה של הבית בו התגוררנו.

התנאים הכספיים לא היו קלים. החנות אמנם עזרה לנו לחיות את היום-יום, אבל לא מעבר לכך, בפרט שבני הבכור היה מאורס

התחלתי לבדוק ולפרק את הכתרים. העבודה מתישה ומפרכת. לא שיערתי עד כמה.

לפתע נזכרתי בנחום חברי מחיפה, שברשותו עסק זהה לשלי באזור הצפון. אנחנו עובדים הרבה יחד: יבוא סחורה, ספקים משותפים, העברת מידע חיוני אחד לשני ועוד. שיתפתי אותו ב'אוצר' החדש ושאלתי אם יש לו רעיון לקצר את תהליך הניקוי. "שלח לי את הכתרים, יש לנו מכונה מיוחדת שממסה את החומר ומשאירה את הזהב נקי ומלוטש", הציע נחום בנדיבות. יום למחרת שלחתי עם חברת שליחויות את הקופסה היקרה לצפון, ומצפה לשמוע ממנו על סיום העבודה. לאחר כמה ימים הגיעה החבילה מנחום ובתוכה כתרים נקיים. מה שנוטר עתה, זה לשלוח לצורך להערכה של שווי הזהב הנוטר.

שוב ארזתי הרמטית את הקופסה, שעכשיו היתה יקרה פי כמה, ונסעתי לצורך מיוחד בתחום. הלה בדק בעיון את התכולה, שקל וחישב את הזהב ואמר לי: "תשמע, יש לך כאן אוצר אמיתי". וכאן הוא נקב בסכום אסטרונומי שבחלומותי ה'זהובים' ביותר, לא הייתי חולם עליו. הכתרים היו שווי אלפי דולרים. הוא קנה ממני בו במקום את הזהב ואני יצאתי מאושר ומודה לה'.

בדרך הביתה עליתי לרופא השניים שלי והעברתי לו את חלקו בעיסקה. הרופא היה המום מהסכום. "רק אחד כמוך היה בא לתת את המגיע לי", אמר בהתרגשות. עשיתי מה שהייתי אמור לעשות, אמרתי בפשטות. ברוך ה', כיסיתי כמעט את כל חובותיי ואף הצלחתי לקנות את כל הדרוש לדירה החדשה. ולא רק זה, אלא נשאר לי לתת לזוג הצעיר קצת יותר ממה שחשבתי.

רופא השניים אמר לי שבשעתו כבר כמה פעמים חשב לעשות משהו עם הקופסה, אבל כולם הניעו אותו מהרעיון ואמרו שחבל על המאמץ. "כשאתה ביקשת ממני את הכתרים, לא יודע למה, החלטתי לתת לך לנסות. מה היה לנו להפסיד", הוא סיפר. אבל אני יודע שההשגחה העליונה סובבה את העניינים כך שבדיוק בזמן שכה הייתי זקוק למזומנים הזדמנתי למרפאת השניים.

(האמנתי ואספרה, הובא בגיליון 'קבלת שבת')

נוהג לכתוב את הוצאות הדירה החדשה וכל מה שכרוך בה. אלא שלפתע שמתי לב שחוץ מהעברת הדירה שכוללת משאית הובלה, יש עוד הרבה הוצאות שכלל לא חישבתי עד עכשיו כמו למשל: צביעת הבית, ארון חדש לחדר הילדים, שולחן וכסאות למטבח ותנור חדש, הכל מצטבר לסכום כסף לא מבוטל שלא ידעתי מהיכן אקח אותו.

בלילה הלכתי לישון דואג ומוטרד, מתפלל לסייעתא דשמיא מיוחדת, ואם הדאגה הזו לא הספיקה לי, לפנות בוקר התעוררתי עם כאבי שיניים איומים ובלתי נסבלים. כשאני לופת בחוזקה את הלחי, גיששתי את דרכי בתקוה למצוא משכך כאבים. עיסיתי את החניכיים עם אלכוהול, ממתין שהכאב ישכך.

בבוקר התייצבתי אצל רופא השיניים של המשפחה מאז שהייתי אני ילד. אחרי בדיקה קצרה, הוא המליץ על עקירה של שן רקובה שמצופה בכתר זהב. "אני אעקור לך אותה, ונראה אחר כך מה עושים הלאה". הסביר לי באיכפתיות. לא צריך להיות ידען גדול ברפואת שיניים כדי להבין שהתענוג הזה עומד לעלות סכום כסף לא מבוטל, אבל הרבה אפשרויות לא היו לי. הכאב בלב לוטשטש אותי לגמרי וכבר רציתי להיות אחרי.

בסיומה של העקירה, הראה לי הרופא את השן שעקר. פתאום חדרה בי התובנה, שאם היא מצופה זהב, אולי יכולה לצאת לי תועלת מכך. דוקטור לירון, פניתי אליו, אולי אפשר למכור אותה להתכה ולקבל עבורה תמורה?

הרופא התכופף ופתח מגירה צדדית ממנה הוציא קופסא שקופה מלאה בכתרי זהב ישנים. "אתה רואה אותם, יש לי מלאי מהם. אבל תאמין לי, אין הרבה מה לעשות איתם", הצטחק ואמר, "אולי אתן לך את כל הקופסא הזאת. אם תצליח לעשות איתם משהו - אנחנו מתחלקים בכסף חצי-חצי".

עשינו עסק. חייכתי אליו ולקחתי את הקופסא. בבית היו לי מברגים ישנים וכלי עבודה מיניאטוריים שיצאו מכלל שימוש מחנות השעונים. ידעתי שהם יהיו לי עכשיו לעזר רב. כדי לפרק את החומר מכתר הזהב, היה עלי לעבוד עם כלים עדינים וקטנים.

שלושים יום קודם החג

בזמננו שיש ספרי הלכה רבים - האם נוהג דין "שואלין ודורשין בהלכות החג שלושים יום קודם החג"?

בגמרא ובשו"ע הובאה הלכה זו דוקא בהלכות פסח, והביא המשנ"ב (שם ס"ק א) מחלוקת האם הלכה זו נוהגת גם בשאר ימים טובים: יש אומרים שהלכה זו נוהגת גם בשאר ימים טובים, ויש אומרים [בית יוסף] שהחיוב הוא רק בפסח משום שיש בו הלכות מרובות, כגון טחינת חיטים ואפית המצות והגעלת כלים וביעור חמץ, שאם אין

מתי יש לדרוש בהלכות החג 'שלושים יום קודם החג', ומתי רק 'כמה ימים קודם החג'? 'שואלין ודורשין בהלכות החג שלושים יום קודם החג', כך נאמר בגמרא פסחים דף ו (עמ' א) ונפסק להלכה בשו"ע תחילת הלכות פסח (סי' תכט סעי' א).

עושים אותם כתקנם וכהלכתם קודם הפח אין להם תקנה בפסח, משא"כ בשאר ימים טובים שאין בהם ריבוי הלכות כ"כ, שעצרת הרי היא ככל יו"ט ואין בה הלכות המיוחדות לה, וכן בחג הסוכות מעיקר הדין כשרה סוכה של שתי דפנות ושלישית אפילו טפח ורוב לולבים ואתרוגים כשרים וכו', ודי בכמה ימים קודם החג כדי ללמוד הלכות החג.

אכן כבר דייק הפני יהושע (מגילה ד, א) מדברי התוס' (שם ד"ה מאי) שסוברים שדין זה נוהג גם בהם [ולפי זה היה צריך להיות שמראש חודש אלול צריך לדרוש בהלכות ראש השנה, ומט' אלול יש לדרוש בהלכות יום הכיפורים, ומי"ד אלול יש לדרוש בהלכות חג הסוכות, ותמה על זה הפני יהושע שם, שלא מצינו תקנה כזו?], וכן כתב המהרש"א (סוכה ט, ב) בשיטת רש"י שאפשר שיש שום דרשה ללמוד דין דורשים שלוש ימים קודם הפסח גם לחג הסוכות. וראה בפרי חדש (סי' תכט) ובפמ"ג (משב"ז סי' תכט) שהקשו על דין זה של הב"י, שאין דין שלוש ימים קודם הפסח מלכתחילה.

ולענין דין שלוש ימים קודם החג בפורים וחנוכה, כבר כתב התוס' (מגילה ד, א ד"ה מאי) שאין דין זה נוהג בפורים, ובקונטרס חסדי אבות (סי' יז, נדפס בסוף ספר יבין דעת) כתב, שאף בחנוכה אין דין זה נוהג, שאם בפורים שעיקרו מ'דברי קבלה וקראוהו יום טוב, אין דין זה נוהג, קל וחומר בחנוכה, שאינו אלא מדרבנן ואף לא קראוהו יום טוב.

בזמננו שיש ספרי הלכה רבים האם נוהג דין דורשין שלוש ימים קודם החג?

הלכה זו של שלוש ימים קודם החג, לא מצינו שזוהרים בזה כבשאר הלכות, ובפרט בזמננו, ונאמרו בזה כמה טעמים.

וכבר תמה על כך הב"ח (ריש סי' תכט) שלא מצינו נזהרים בזה כבשאר הלכות ודינים, והביא שכתוב במחזורים שעכשיו בגלות שאין לנו קרבנות [שעיקר הטעם לשלושים יום היה משום לבקר אחר קרבן טוב ויפה עי"ש], די לדרוש בשבת שלפני הפסח, והוסיף הב"ח וכתב, שלאחר שגרם העון שנתפזרו פיזור רב ודרים בכפרים ועיירות ובשבת הגדול באים לקהילה במקום שיש רב דורש, ונשארים שם עד אחר המועד, לכן לא נהגו לדרוש בעניני החג עד שיתאספו כל בני הכפרים בשבת הגדול לשמוע דברי הרב בקהילה הגדולה [וזהו אחד הטעמים שנקרא שמו 'שבת הגדול' שמתקבצות קהילות גדולות לשמוע הלכות גדולות].

טעם נוסף הוזכר בשו"ע הרב (סי' תכט סעי' ג) שכתב 'שבדורות הללו אין החכם שונה הלכות שלוש ימים קודם החג לפי שהכל כתוב בספרים, ומצוה על כל אחד ואחד שילמוד הלכות הרגל קודם הרגל עד שיהיה בקי בהן, וכן במשנ"ב (סי' תכט ס"ק ב) כתב שעכ"פ נהגו לדרוש בשבת הגדול ובשבת תשובה, ומכל מקום מצוה לכל אחד לעסוק בהלכות פסח שלוש ימים קודם, וכן בחג עצמו [שבזה כתב (ס"ק א) שלכל הדעות צריך לדרוש ולשאול בכל יום טוב בהלכותיה].

טעם נוסף הובא בנימוקי הגרי"ב (המודפס בקובץ מפרשים בסוף שו"ע השלם) על פי דברי החק יעקב (ס"ק א) שהטעם שאין דורשין בהלכות החג שלוש ימים קודם החג, כיון שכל עיקר התקנה היתה רק בבית הועד [שכך הובא בירושלמי ובתוספתא, שואלין בהלכות

פסח בפסח וכו' בבית הועד שואלין ל' יום'], ועכשיו אין לנו בית הועד, כמו שכתב הרמ"א בחו"מ (סימן יד סעי' א בהג"ה), אלא שבהמשך הדברים דחה סברא זו וכתב שבכל מקום שיש תלמידים מקשיבים נחשב הוא בית הועד. ובשו"ת ברית אברהם (אשכנזי סימן ע) אכן כתב טעם זה שאין אנו דורשים שלוש ימים, כיון שאין נתקנה תקנה זו אלא בבית הועד, ודי במה שדורשין שבת אחת קודם החג [אמנם ראה בביה"ל ד"ה שואלין שהביא דברי החק יעקב וכתב שהאליה רבה דחה את דבריו, שלא מצאנו בש"ס בבלי שהביאו להאי מימרא כך וסייע לו מדברי הבה"ג, וסיים הביה"ל שלעל כל פנים בבית המדרש בחבורות בודאי יש חיוב ללמוד ל' יום קודם].

האם לימוד הלכות יום טוב שלוש ימים קודם החג הוא כלימוד הלכות החג, או כלימוד מסכת 'בבא קמא'?

בספר מעדני שלמה (עמ' א) מובא ששאל את הגרש"ז אויערבך, האם יוצא ידי חובת 'שואלים בהלכות החג שלוש ימים קודם החג', רק בלימוד הלכות פסח, או גם בלימוד הלכות יו"ט?

ונימוקו שלכאורה תלוי דין זה במחלוקת הראשונים, האם קיים דין זה אף בחג השבועות, או רק בפסח וסוכות שהלכותיהן מרובות, שהרי לדעה שגם בחג השבועות יש דין זה של שלוש ימים קודם החג, מה יש ללמוד ל' יום בהלכות חג השבועות הרי אין אלא הלכות מועטות השייכות לחג השבועות ובעיקר ההלכות שייכים בו הם הלכות יום טוב, אלא על כרחך שגם בלימוד הלכות יום טוב אפשר לצאת ידי הלכה זו, וה"ה לשאר ימים טובים שאפשר לצאת בלימוד הלכות יום טוב, ידי ההלכה של שלוש ימים קודם החג.

והביא שהגרש"ז אויערבך ענה, שפשיטא שבפסח לא יוצאים ידי חובת שלוש ימים קודם החג רק בלימוד הלכות יום טוב, אלא צריך לעסוק גם בלימוד ההלכות השייכות לחג עצמו, אלא שנכלל בדין זה לעסוק גם בהלכות יו"ט כדי שידע כיצד לנהוג ביום טוב עצמו. והוסיף הגרש"ז אויערבך, שאין לומר שכיון שהלכות יום טוב שייכות לכל יו"ט ולא רק ליו"ט מסויים שלפניו, שלכך לימוד הלכות אלו יחשב כלימוד מסכת 'בבא קמא' לגבי החג, ולא כהלכות החג, אלא צריך לברר בכלל הלכות כל חג גם את הלכות יום טוב, ונכלל בלימוד של שלוש ימים קודם החג דורשין בהלכות החג.

'שלושים יום לאחר החג' שהונהג בקלם:

מצד ההלכה יש שלוש ימים קודם החג, ובקלם חדשו שיש גם שלוש ימים יום שאחר החג, ונצטט מדברי רבי דניאל מקלם זצ"ל שהביאם הגאון רבי נתן ויכטפוגל זצ"ל: ידועים דברי הלוצאטו בספרו דרך ה' מה שכתב בענין המועדים, שהוא להאיר האור המאיר בימים ההם בכל חג וחג והשפעתו והאור המיוחד שבו. וביאר עוד בזה מרן ר' דניאל זצ"ל, דהאור הגדול של החג הוא כשמש המאירה בכל תוקפה והיינו בחצי היום, דהנה תחילת זריחתה בבוקר, תוקפה בחצי היום, ומאז משתחלש אורה עד שקיעתה, וכך עלינו לראות את השפעת האור של החג, שלוש ימים קודם הרגל דורשים בהלכות הרגל [עי' שו"ע אור"ח סי' תכ"ט ובמ"ב סק"א] וזה תחילת זריחת אור החג, ובתוקפה בחג עצמו, וכן שלוש ימים קודם החג שאט אט מסתלק האור הגדול של החג.

היה יהודי בירושלים, שכולם ידעו שהיה לו בן שנעלם יום אחד כאילו בלעתו האדמה. כעבור 50 שנה מצאו אותו, כשכבר היה זקן מופלג, ונתברר שבכל אותן שנים התגורר בגפו באיזה מקום נידח. ולמה עשה זאת?

סיפורים מפעמים על יהודים יקרים שבמקום לרוץ לבית הדין בחרו בדרך אחרת

הוא רצה לתבוע אותו לבית דין ולעשות עוד כל מיני השתדלויות, אך אז התעורר בשמעו שההליכה לבית דין, הגם שהיא מותרת, איננה מיועדת לבעלי אמונה ובטחון. החליט האיש שאינו הולך לבית דין.

באחד הימים כשפגשו באיזו שמחה, התיישב לידו ואמר לו: "שמע נא! אינני יכול לקחת אותך לבית דין שהרי ידידי אתה. בשום פנים ואופן לא אתבע אותך לדין. ובכן, הבה ונחשוב יחד מה אנו יכולים לעשות".

סיפר לנו האיש: לא עברו שבועות אחדים והלוה הגיע עם כל הסכום במזומן והניחו על שולחני, ואמר לי בזה הלשון: 'אני חייב לאנשים רבים מספור ואף אחד לא קיבל ממני את כספו, אבל אתה הגעת אלי ואמרת שאתה רוצה שנישאר ידידים - הא לך! הרי שלך לפניך'."

אספר עוד מעשה אחד כפי ששמעתי מבני המשפחה הקרובים ביותר, ואעלים את השמות מחמת כבוד המשפחה: מעשה ביהודי אחד ממשפחה חשובה בירושלים שכולם ידעו שהיה לו בן ויום אחד נעלם כאילו בלעה אותו האדמה. כעבור חמישים שנה מצאו אותו כשהוא זקן מופלג אדוק ביהדותו, ונתברר שבמשך כל אותן שנים התגורר בגפו באיזה מקום נידח. ולמה עשה כזאת? משום שהיה חייב שני אלפים דולר (סכום מכוּבד באותן שנים) לאדם אחד, והלה הלחיץ אותו והציקו ללא הרף, ומחמת בושה ברח לו לאותו מקום נידח ונשאר לגור שם כל ימות חייו. היום הוא כבר לא נמצא אתנו. כשמצאו אותו, היה כבר סמוך לפטירתו.

הסיפור מעורר פחד ואימה, וזה לא הסיפור היחיד. את הסיפור הזה יכולים לספר כי הוא כבר אינו אתנו, אבל כמוהו יש עוד רבים לצערנו. ראו נא כמה גיטין נעשו, או כמה אנשים גילחו את זקנם ופאותיהם וברחו מפני הנושים. אמנם כן, בוודאי אסור ללוות כסף ולא לשלם, ועל כך נאמר "לוה רשע ולא ישלם". אבל זהו רק חלק אחד בתורה, והחלק השני הוא שאם האדם נקלע למצב כזה שכספו הגיע לאחר בהלואה ואינו יכול לפרוע, לא יהיה לו כנושה. אתה יכול למסור עכשיו את נפשך על מצות עשה דאורייתא. יש לך ביכולת להיות עכשיו יהודי ירא ושלם, וזה אומר שלא תדחוק את פלוני בשום פנים ואופן. יש דברים שמותר לעשות,

שח הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א:

לפני תקופה קצרה יצא לי לשמוע מעשה בשני יהודים יקרים שנקלעו למחלוקת וביקשו לדעת איך ליישבה. המעשה היה כך: ראובן ביקש משמעון שיתן לו סכום של מאתיים אלף דולר למחצית שכר, דהיינו ראובן ישקיע אותו ואח"כ יתחלקו ברווחים. מאחר שהיו ידידים טובים, נתן לו שמעון את כל הסכום, בהאמינו בו שלא ישלח בו יד. אולם כעבור תקופה, בא ראובן לשמעון חפוי ראש ואמר לו: "בוש אני ונכלם, אך במקום להשקיע את הכסף שנתת לי, השתמשתי בו לצרכי האישיים ולא נודע כי באו אל קרבי".

שמעון נבהל לשמע דבריו, אך ראובן הוסיף ואמר: "היות שאני רוצה שנישאר ידידים כמקדם, אני מוכן למכור את דירת מגורי כדי לפרוע לך את חובי עד הפרטה האחרונה".

כשמע זאת שמעון, אמר: "לא ולא! אף אני רוצה שנישאר ידידים, ואע"פ שסכום הכסף נחוץ לי ביותר, איני מסכים שתמכור את דירתך. ידידי אתה ולא אוכל לראות אותך נשאר בלי קורת גג". באו שניהם אל הרב ושאלו: "מה נוכל לעשות כדי שהידידות לא תיפגם? איך נוכל לסדר ששמעון יקבל את כספו ומצד שני ראובן לא יצטרך למכור את דירתו?".

איזה נחת רוח עשה משפט זה בשמים! מדובר היה בסכום גדול שקשה להכיל את הפסדו. היודעים אתם מה משפט כזה עושה? הוא בורא מאתיים אלף דולר.

אנחנו עדיין עומדים באמצע הסיפור. יום אחד נוכל להראות לכם מה היה הסוף.

סיפר אחד ממקשיבי השיעור מעשה שהיה לו עד, כאשר אחד לווה מחבירו שבעים אלף דולר ופשט את רגלו, וכשבא להתנצל בפני חבירו, אמר לו חבירו: "הפסדתי שבעים אלף דולר, המפני כך אפסיד גם ידידי?! לא! מספיק לי ההפסד הראשון".

מהלך כזה בורא שפע. עמלק שגורם לפירוד מעכב את השפע, וכשעוקרים אותו מן השורש פותחים את צינורות השפע.

לאחרונה היינו עדים למעשה באחד שהיה חב לחבירו סכום של כמה מאות אלפי שקלים, וכולם אמרו למלוה: "שכח מזה! לעולם לא תראה את כספך. הלה חייב כספים לאינספור אנשים ואתה רק אחד מהם".

שגרם לך את כל הצרה הזאת. שנה אותה שנת מות, אבל את היהודי... חבק אותה, רקוד איתה, התקשר אליה כל יום להתעניין בשלומה ועזור לה במה שהוא צריך.

אספר עוד מעשה אחד כפי ששמעתי מקרובי של בעל המעשה - אדם גדול הזקוק לרפואה בתושח". פעם חתם יהודי זה ערבות למישהו על סכום גדול מאוד, וכיון שהלה לא החזיר את חובו, פנה אליו המלוה לקיים את ערבותו.

"בסדר גמור", השיב הערב, "תוך כמה ימים בעז"ה".

כעבור ימים ספורים הביא הערב למלווה שתי מעטפות מלאות במזומנים - אחת בשביל לשלם את החוב, והשניה, כדי שימסור אותה ללווה, כי אם אין לו לשלם בוודאי הוא דחוק מאוד ואין לו ממה לחיות...

(הביני)

כגון לשאול מפעם לפעם אם יש לו לפרוע והאם אפשר לעשות איזה הסדר, אבל יחד עם זאת מחויב המלוה להמשיך לדבר אתו ולהראות לו פנים שוחקות ואף לומר לו: "אני נשאר ידיך לנצח. אינני דוחק אותך חס ושלום".

האדם מתקומם - הרי מדובר בסכום גדול, והזהרתי אותו קודם לכן כמה פעמים, אמרתי לו שאזדקק לו. אף על פי כן! זהו הקשר שלך עם הקב"ה וזהו הקשר שלך עם אחיך מישראל. אילו היינו מתנהגים כך, היינו מביאים שפע גדול לשני הצדדים.

יש ששומעים אדם אומר: "שלושים שנה לא הצלחתי לקום על רגליי בגלל פלוני שעשק אותי". הוא אינו מבין שהוא זה שעשק את עצמו. פלוני אמנם העמידך בפני נסיון קשה, אבל אתה נכשלת שוב ושוב כשעברת פעם אחר פעם על הלאו דלא תהיה לו כנושה, וזה מה שעצר ממך את השפע. רחם על עצמך! מחה את עמלק. במקום לשנוא את פלוני, שנה את עמלק, שהרי הוא זה שסיבב את הכל. הוא זה שסיבבו אצל פלוני, והוא זה

פרשת השבוע

יום אחד באמצע ארוחה עם הכיפה על הראש, נכנס לוטנאנט ג'ונס, הביט בכיפה ופנה אלי: "האם ידוע לך על חוק צבאי האוסר להכנס למבנה סגור עם כיסוי ראש?"

כמו בהלכות טריפות: אם יש לך את הכוח לשחות נגד הזרם, סימן שאתה כשר

הוציא את הכיפה שלו מהכיס. "מעתה ואילך גם אני אסעד עם כיפה".

הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל כתב מכתב עידוד לחברי בתחילת שרותו הצבאי. הוא פתח בדוגמא מבדיקה בהלכות טריפות שעורכים לבהמה שנפצעה: מעמידים אותה במים כנגד הזרם, אם היא מצליחה לשחות נגד הזרם סימן שהיא כשרה. כשהנחתי את הכיפה על הראש בבוקר הראשון ההוא, הוכחתי לעצמי שיש בי את הכוח לשחות נגד הזרם. הידיעה הזו נסכה בי כוחות לארבע השנים הבאות.

יום אחד באמצע ארוחה עם הכיפה על הראש כתמיד, נכנס לוטנאנט ג'ונס, הביט בכיפה ופנה אלי: "האם ידוע לך על חוק צבאי האוסר להכנס למבנה סגור עם כיסוי ראש?" כן, אדוני. "התוכל לענות לי מה מספר ההוראה?" כן, אדוני. 1-210. "מצויין. תכנס למשרדי מיד לאחר סיום הארוחה".

לאחר סיום הארוחה כשנכנסתי למשרדו הוא הביט הישר לתוך עיני ואמר לי: "נדמה לי שאתה החייל הגרוע ביותר בעולם. אני תובע אותך בבית משפט על שעברת על החוק. מי שמודע לאיסור כיסוי הראש בתוך מבנה והוא מזלזל בו, אינו ראוי להנהיג אחרים". הוא הודיע לי שבתוך שעות אחדות יגש אלי עו"ד מטעם בית משפט לגנרלים.

את הסיפור הבא שמעתי לפני שנים מהר"ר מאיר בירנבוים זצ"ל, גויס על כרחו בתקופת מלחמת העולם השנייה לצבא ארה"ב והיה לחייל הראשון (!) שנכנס למחנות הריכוז הגרמניים. [אגב, במחנה בוכנוואלד הוא צילם את רבי ישראל מאיר לאו שליט"א רבה של תל אביב יפו בתור ילד - "לולאק - ובמחנה אחר פגש את כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצוק"ל שהניח את התפילין שלון].

בוקר ראשון. ארוחת בוקר, המאכל הכשר היחיד היה דגני בוקר צ'ירויס'. שפכתי את החלב על הדגנים ובתוך חצי שניה גיליתי שיש לי ענין חשוב להחליט. איך לברך את הברכה, האם לכסות את הראש עם היד ולברך מהר, או להוציא את הכיפה מהכיס. אחד הדברים האחרונים שאמר לי הרב שכטר [מרבני ישיבת רבי חיים ברלין, שם למד], היו: "במהלך המלחמה תוודא שלעולם תתחיל עם רגל ימין קדימה. זכור, הצעד הראשון הוא החשוב ביותר". הכנסתי את ידי לכיס, הוצאתי את הכיפה וברכתי, וכמובן ההתלוצצות לא איחרה לבוא. מישהו בשולחן שאל אותי אם כוונתי לכסות מקום קירח בראש.

שמעתי מישהו קורא בשמי: 'מייק, מייק'. הסתובבתי וראיתי את חברי שמיל קרפר מה'איסט סייד'. "מאיפה היה לך את העוז לחבוש את הכיפה?" הוא שאל אותי. אל תשאל אותי, עניתי לו. אני לא יודע. "בכל אופן תודה רבה, הוא אמר, תוך כדי שהוא

כך: עם כניסתי לצבא התחייבתי להיות נאמן לאלוקים וארצות הברית של אמריקה. כאשר חיברו אבות האומה את הנוסח, הם קבעו את 'אלוקים' לפני 'המדינה', וכך גם אני עשיתי. השופט והנוכחים היו המומים, והם ביקשו לבדוק את הנוסח המדויק של שבועת החייל. לאחר שהתברר שצדקתי אמר לי השופט: "מעולם לא שמעתי על נתבע שיצא זכאי אפילו בלי 'שבועת הגנה', אבל אתה עשית זאת".

(הרב רפאל ברלזון, מוסף שבת קודש פרשת שמיני תשע"ד)

ביום שלמחרת התייצבתי בבית המשפט. לוטנאנט ג'ונס הקריא את התביעה והשופט שאל את העו"ד שלי אם יש לו כתב הגנה. העו"ד אמר שלא. למרות שהוא נפגש אתי, לא היו לי 'שבועות הגנה' לנוכח התביעה. השופט הביט בי ואמר שהוא בדק את התיק שלי והוא טוב מאוד מבחינת התביעה, חבל מאוד אם לא אחשוב על שבועות הגנה. ואז הכריז השופט על הפסקה בת 10 דקות. לאחר ההפסקה פנה אלי השופט ושאל אם יש לי מה לומר. עניתי לו שכן, למרות שזה לא בדיוק קשור ל'שבועות הגנה'. אמרתי

קול העם

הבחור היה נרגש מאוד. "שתבין, אחי", הוא אמר, "אתה חושב שרק החזרת כרטיס אשראי למישהו שאיבד אותו - אבל אתה לא קולט שעשית הרבה-הרבה יותר מזה..."

סיפורו המרגש של תלמיד ישיבה מברכפלד

לחדר שלי, אכתוב פתק השבת-אבידה ובדרך לבית הכנסת אתלה אותו על המכונה.

מיד לאחר התפילה כשיצאתי מבית הכנסת צלצל הטלפון. עניתי, והאיש שמעבר לקו שואל: "מצאת כרטיס אשראי?" אישרתי ואמרתי לו שאני ממש ליד - תיכף מביא לך את הכרטיס. כשיזיהיתי שמדובר באחד מאותם שני בחורים שהיו כאן מקודם, וכשהוא נתן לי סימן הבנתי שמדובר באדם שאיבד את הכרטיס והוא אחד מאלו שנסעו מקודם ברכב.

השבתי לו את האבידה ושמחתי שהייתה לי המצוה הזו שבאה לי בהסח הדעת. כאשר הכרטיס היה כבר בידיים של המאבד הוא הסביר לי: "כאשר נפנת מקודם לכיוון שלנו, חשבתי שאתה מבקש טרמפ..." מסתבר שמדובר בשני אחים. כאשר ביקשתי, כביכול, טרמפ, האח שישב ליד הנהג צינן אותי ואמר לו להמשיך לנסוע... וכעת ראו שניהם שבסך-הכל ביקשתי להטיב איתם. "טוב שיש אנשים כמוך בעולם!..." עשיתי לי את היום: "מרוב התלהבות העניק לי חיבוק, והלך לדרכו."

למחרת עברתי שוב ליד המקום עם חבר... כיוון שראיתי את המכונה נזכרתי במה שקרה אמש וסיפרתי זאת לחבר. והוא הגיב: מה אתה אומר?! הם סיפרו שנאבד להם אשראי יום קודם לכן? תקשיב טוב: בדיוק ביום ראשון הגיע גיסי לישיבה לבקר אותי. עמדנו ודיברנו ליד מכונת הפחיות, שם מצאתי כרטיס אשראי... חשבתי שזה של בחור מהישיבה. לקחתי את זה איתי וחיפשתי בכל הישיבה למי נאבד אשראי אבל לא מצאתי אף אחד. כמעט כבר החלטתי להתייאש ולזרוק את הכרטיס (כדי שלא יוכלו לעשות בו שימוש) ועכשיו אתה מספר לי שאתה יודע מי המאבד!

שלום! אני 'ישיבה-בחור' שלומד בישיבה-גדולה בברכפלד - מודיעין עילית. רציתי לשתף אתכם בסיפור שקרה לי ביום שני, כ' אדר א'.

יצאתי בלילה לכיוון מכונת חטיפים שממוקמת מחוץ לישיבה. לידי, מול מכונת הפחיות, עמדו שני צעירים שלא היו נראים כל כך דתיים... תוך כדי שאני קונה חטיף, שמעתי את אחד מהם אומר לחברו: "אתה יודע? איבדתי את כרטיס האשראי שלי בתוך המכונה!"

ואז כשהוא ראה את החבר שלו מוציא כרטיס אשראי על מנת לשלם, שמעתי אותו אומר: "וואו, גם הכרטיס שלי שנאבד אתמול היה בצבע ירוק, וגם שם היה בין הספרות רצף של ארבעה אפסים!"

הם סיימו לקנות פחית, ונכנסו לרכב שחנה בסמוך. או-אז אני מבחין שגם הצעיר הזה שכח את כרטיס האשראי שלו במכונה... הוצאתי את הכרטיס ורצתי לכיוון הרכב. נפנפתי מולם באשראי, אך הצעיר שישב במושב הסמוך לנהג סימן לי בידו כאומר "עוד מעט".

לא ממש הבנתי את הרעיון של עוד מעט. מה, אני אמור לחכות?! הוא לא רוצה את הכרטיס שלו? הוא לא שם לב שאין לו את זה? אבל חיקיתי שם במשך רבע שעה. הם לא חזרו. לא ידעתי מה לעשות עם כרטיס האשראי.

חבר שפגש אותי טען: "בטח האשראי לא שלהם... (על פניו הם היו נראים לי כאלו) לא צריך להחזיר להם אותו". אמרתי לעצמי: בכל מקרה פיספסתי תפילת ערבית בישיבה ואני צריך ללכת לבית הכנסת הסמוך ברחוב רבי עקיבא, אז בינתיים אקפוץ

"שתבין, אחי!" הוא פירט. "אתה מרגיש שרק החזרת כרטיס אשראי למישהו שאיבד אותו. אבל אתה לא קולט שעשית הרבה מעבר לזה. אתה עשית קידוש-השם גדול. לא חשבת שיעוד יש כאן במקום הזה אנשים כאלו, עוררת בי השראה לדברים טובים!". רק אז חשף את הפרט המצמרר הבא: הוא גדל בעיר הזו, מודיעין-עילית. לפני שבע שנים פנה עורף השם ישמור ויציל, ובזכות הסיפור הזה נפתח בליבו הפתח לחזור לכור מחצבתו במהרה!

(איש לדעהו)

ביקשתי ממנו שיראה לי את הכרטיס - ומה אני רואה? כרטיס בצבע ירוק עם רצף של ארבעה אפסים - בדיוק כמו שהצעיר תיאר באוזני אחיו את הכרטיס שאבד לו במקום. מכיוון שהיה לי את מספר הפלאפון של הבחור שאיבד את האשראי ביום שני, התקשרתי אליו מיידית וסיפרתי לו שמצאו גם את הכרטיס של אח שלו - והוא מוזמן לבוא ולקחת אותו. הוא התרגש מאוד. בקושי יכול היה לדבר. "מה אני יכול לעשות בשבילך?" שאל. עזוב! ענית לו. אני בסך-הכל עשיתי את מה שמוטל עלי לעשות.

הסיפור היומי

סבא היה בן שלוש עשרה כשעלה מפרס. הוא לא ידע אז מאומה. בקושי הכיר את הא"ב. וכשראש הישיבה שאל אותו מה זה 'קם ליה בדרבה מיניה' - אביו החל לחפש היכן לטמון את ראשו מבושה...

אבל כאשר סבי פתח את פיו לענות, הוכה אביו בתדהמה...

של ממש בעניין. הראש ישיבה נהנה כל כך מתשובתו, עד שקם, נשקו על מצחו והכניס אותו לישיבה בברכת 'ברוך הבא'. לאחר הראיון שאל אביו את סבי: "איך ידעת לענות תשובה כל כך מפורטת?"

ענה סבא: "זה הדבר היחיד שאני יודע. אתמול נכנסתי לבית הכנסת, ובדיוק היה שם שיעור ואני הקשבתי. המגיד שיעור דיבר בדיוק על 'קם ליה בדרבה מיניה' והסביר הכל בבהירות נפלאה, וכך ידעתי היום לענות על השאלה של ראש הישיבה, ששאל אותי בדיוק על זה!"

ומההשגחה הפרטית המופלאה הזאת זכה סבי להיכנס לישיבה קדושה ולעשות חיל, והקים משפחה מפוארת ודורות ישרים מבורכים

(השגחה פרטית)

לפני שישים שנה, בזמן העלייה הגדולה מארצות הגולה לארץ הקודש, עלה גם סבי יחד עם משפחתו לארץ ישראל. הם הגיעו מפרס, והסבא רבא רצה שסבי - נער בן שלוש עשרה, ייכנס ללמוד בישיבה קדושה.

הבעיה היתה שסבא לא ידע מאומה. בקושי הכיר את הא"ב ואת התפילה מתוך הסידור. חוץ מזה - שום דבר לא. לא חומש, לא משנה, לא גמרא. איזה ראש ישיבה יסכים להכניס בחור כזה לישיבה שלו? אולם הסבא רבא לא ויתר. הוא ניסה ישיבה אחרי ישיבה, ועם כל התשובות השליליות הוא התעקש לנסות עוד.

בישיבה אחת קראו לו לראיון. סבי נסע עם אביו לראיון, והראש ישיבה שאל אותו בעניין 'קם ליה בדרבה מיניה'. רגע לפני שאביו אינו יודע מה לעשות עם עצמו והיכן לטמון את ראשו בשעה שבנו יענה 'איני יודע', הוא נדהם לגלות שהנער בן השלוש עשרה עונה ברהיטות על השאלה, נכנס לפרטים ומגלה בקיאות

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר לדבר לשון הרע על גוי?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

בכלל 'עמיתך' - דהיינו, עם שאתך בתורה ובמצות. היוצאים מכלל זה הם אפיקורסים, ש"מצוה לגנותם ולבזותם בין בפניהם

בסעיפים הנלמדים היום (כלל ח סעיפים ה' ו') מלמדנו החפץ חיים כי כל איסור לשון הרע הוא על איש שעל פי דין תורה הינו

דופי", וכתב בחידושי הרד"ל שמבואר מכאן שאסור לדבר לשון הרע על גוי. וכן באורחות חיים להרא"ש כתב: "אל תוציא דיבה ולשון הרע על שום בריה", וכתבו הגר"י סרנא והגר"ח קניבסקי שנראה מדבריו שאסור לדבר לשון הרע על גוי וכמבואר במדרש. והוסיף הגר"ח קניבסקי, שאף שמן התורה אין איסור לדבר עליו, מכל מקום יתכן שאסור מדרבנן, וצריך עיון. וכן דעת הגר"נ קרליץ שזהו איסור דרבנן שהסמיכוהו על הפסוק, וטעם האיסור הוא כדי שלא יתרגל לדבר לשון הרע כמבואר במדרש. אך הוסיף, שהאיסור הוא רק על גוי ששומר ז' מצוות בני נח, אבל על גוי שאינו שומר ז' מצוות מותר לדבר, שאינו חמור יותר מישראל רשע שמותר לדבר עליו.

מאידך, הנצי"ב כתב שאין איסור לדבר לשון הרע על גוי, וכוונת המדרש לאסור לשון הרע על גר. וכן כתבו כמה מפוסקי זמננו שמעיקר הדין אין איסור לדבר לשון הרע על גוי, שהרי אינו בכלל 'עמיתך', וכמו שאין איסור לדבר על אפיקורס או רשע, וכוונת הרא"ש שלא ידבר "על שום בריה", היינו אפילו על מי ששונא אותו, או שלא ידבר אפילו בגנות עצים ואבנים ובעלי חיים. וכוונת המדרש היא, שאם יתרגל לדבר לשון הרע על גוי, אף שאין בזה איסור, יבוא לבסוף לדבר אף על יהודי.

ובין שלא בפניהם". ומיהו אפיקורוס? "הכופר בתורה ובנבואה מישראל, בין בתורה שבכתב ובין בתורה שבעל פה, ואפילו הוא אומר כל התורה מן השמים חוץ מפסוק אחד או קל וחומר אחד, או גזרה שוה אחת או דקדוק אחד".

אמנם, דווקא אם שמע מהם בעצמו דברי אפיקורסות, אבל אין לסמוך על אחרים שאמרו לו, ואסור להאמין לדבריהם, אלא לחוש לעצמו בלבד, "וגם להזהיר לאחרים בסתר שלא יתחברו לעת עתה עמהם עד שיתברר הדבר". ואם מוחזקים בעיר כאפיקורסים, דינו כאילו מכירים בעצמו.

בביאורים ומוספים מציינים לדברי ה'חפץ חיים' לקמן בהקדמה לשמירת הלשון, שדין זה שמצוה לגנות ולבזות את האפיקורסים הוא חלק מהתועלת שיש בידיעת דיני לשון הרע, כי כאשר אדם אינו יודע דינים אלו, יבוא גם להחמיר על עצמו לאסור שלא לדבר על אפיקורס, אף שהדין הוא שמצוה לגנותו, כדי שלא יבוא להטעות את הרבים בדעותיו הכוזבות.

נידון מעניין מביאים בהקשר לכך בביאורים ומוספים - האם מותר לדבר לשון הרע על גוי? לכאורה, גוי אינו בכלל 'עמיתך', ומותר לדבר עליו. אמנם במדרש איתא: "אמר רבי יוחנן אם הרגלת לשונך לדבר באחיק שאינו בן אומתך, סוף בן אומתך תתן

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

יבמות דף יד

מדוע רצה ה' אמרי אמת' שבנו ילמד מוסר דווקא 'אורחות צדיקים' ולא 'מסילת ישרים'?

לא נמנעו ב"ש מלישא נשים מב"ה, ולא ב"ה מב"ש

מביא הבחנה חריפה כיצד יכול האדם לדעת האם המחלוקת שלו היא לשם שמים: אם רואים כי הידידות שלו עם נשוא המחלוקת נשארה אותו דבר, ורק קיים ויכוח בנושא מסויים, זוהי מחלוקת לשם שמים, וזו מעלה שמצינו במחלוקתם של בית שמאי ובית הלל. הגמרא (יבמות יג, ב) מספרת, כי שני הבתים השתדכו אלו באלו, והיו אוהבים זה לזה. הכל היה בסדר, רק יש ביניהם מחלוקות בתורה, יש ויכוח על ההלכה הזו וההלכה ההיא, אבל אין זה סותר את ידידות הנפש הקיימת ביניהם!

קשה לאנשים קטנים כמונו להבין זאת. הרי אצלנו כל כך קשה להפריד את האדם מדעותיו. אבל גדולי ישראל, שבאמת היה אכפת להם אך ורק מכבוד שמים, היו מעל לטבע ולרגשות אנושיים פשוטים.

אמרה נאה שמעתי בענין זה, מפי ידידי הגאון רבי יעקב רוזנטל שליט"א:

סבו הגאון הצדיק רבי שרגא פייביל פראנק זצ"ל היה לומד עם הרבי הגאון הקדוש בעל ה'פני מנחם' מגור זצ"ל בילדותו, על פי בקשת אביו הרבי הגאון הקדוש בעל ה'אמרי אמת' מגור זצ"ל, ששכר אותו על מנת שילמד עם בנו לימודים נוספים מלבד מה שלומד ב'חידר', וציוה עליו ללמדו גם ספרי מוסר.

לאחר כמה ימים, בירר ה'אמרי אמת' אצל רבי שרגא פייביל האם מקיים את ציוויו ולומד עם בנו גם מוסר, והשיב בחיוב: "כן, למדנו יחד מסילת ישרים". אמר לו ה'אמרי אמת': "אני חושב כי לילדים יותר טוב ללמוד ארחות צדיקים".

"כדברי הרבי אעשה", אמר רבי שרגא פייביל, "אבל אם יורשה לי לשאול: מדוע 'ארחות צדיקים' עדיף על פני 'מסילת ישרים'? האם מפני שהוא ספר קל יותר לקריאה והבנה?"

"לא!", השיב ה'אמרי אמת'. "הסיבה היא אחרת. מסילת ישרים היא מסילה אחת, ואני רוצה שהילד שלי יידע כבר מגיל צעיר שיש ארחות צדיקים - יש כמה דרכים לעבוד את הבורא, ולא צריכים לזלזל האחד בשני..."

(אוצרותיהם אמלא)

בואו ונראה עד היכן מגיעה חשיבותה של אמונת חכמים: ישנו מעשה שמובא בקדמונים (יעויין שמות רבה נא, ובשינוי כמה פרטים - כפי שמובא כאן - במדרש עתיק על י"ח ברכות שנתגלה לאחרונה), אודות גמר מלאכת המשכן וחשבון המלאכה.

התורה הרי מפרטת בארוכה את כל הממון שנתרם למלאכת המשכן ולאן הלכה כל פרוטה ופרוטה. משה רבינו לא רצה לתת שום פתח למלעזים. אבל כשגמר משה רבינו את החשבון, ראה שחסר בחשבון אלף שבע מאות שבעים וחמישה שקלים.

התחילו מיד המרננים ללחש ולומר "אהה, הנה תפסנו אותו שהוא לקח לעצמו מנדבת המשכן..." התחילו ווי המשכן לצעוק מאליהם: "ואת האלף ושבע מאות וחמישה ושבעים עשה ווים לעמודים" (שמות לח, כח). הווים היו מוסתרים בתוך עמודי המשכן עצמם ולא ראו אותם, ולכן הם נשמטו מהחשבון, ובדרך נס הם מנעו את טענות המלעזים.

עד כאן דברי הקדמונים. מה שנוגע אלינו הוא, 'האליהו רבה' (אורח חיים סא, ה) שמביא בשם ספר 'המנהיג', חכם מתקופת בעלי התוספות, כי הסיפור הזה הוא הסיבה לכך שתקנו להגיד כל יום אחר קריאת שמע אמת ויצב, שיש בו חמישה עשר וו"ן, זכר לאותו חשד שהופרך.

לאחר האמונה בבורא יתברך וקבלת עול מלכות שמים, תקנו לנו חכמינו גם לזכור כל יום את האמונה במשה רבינו, ולשנן את הידיעה וההכרה המוחלטת בחשיבותה של אמונת חכמים!

חשיבותם של הדברים בדורינו השפל היא לאין ערוך. דיברנו על נוראות ענין המחלוקת עצמה, אבל בתוך זה צריכה לבעור כלהט החרב המתהפכת הזהירות מפגיעה בכבודם של גדולי התורה!

ראיתי מאמר נוקב של אחד מגדולי ישראל, בו הוא כותב כי אין זו חכמה שאדם ילמד זכות על רבו, וכל מה שרבו יעשה יהיה קודש קודשים. החכמה היא לנהוג כן כלפי רב שאתה לא אוהז איתו, והוא מתנגד לשיטה שלך - ובכל אופן אתה יודע שהוא גדול הדור, ונוהר בכבודו.

רבי יהונתן אייבשיץ, בספרו 'יערות דבש' (חלק ב, דרוש ח),

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

לשמוע ולחשוב מיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

האם צריך לכוון בכל יום לפטור את ה'טלית קטן' בברכת ה'טלית גדול'?

שאורכה או רוחבה אינם בשיעור הנדרש, או מסיבה אחרת הקשורה בבגד. 3. פעמים שישן בלילה עם הטלית קטן, ויש הנוהגים כך בקביעות; ובמקרה כזה, אין מברכים על הטלית קטן. ויש שכתבו, כי די בכך שאדם מגלה דעתו פעם אחת - לכל העתיד - שכאשר יברך על טלית גדול יפטור בכך את הטלית קטן, ואינו צריך עוד לכוון בכל יום במפורש לפטור את הטלית קטן.

[שו"ע ח, י, ומשנ"ב כד; ביאורים ומוספים דרשו, 30]

מנהג ישראל מקדמת דנא, שהמתעטף ב'טלית גדול', אינו מברך על ה'טלית קטן' שלובש לפני כן, אלא מכוון לפוטרה בברכה שמברך על הטלית גדול.

וכתב המשנה ברורה, כי אכן כך ראוי לעשות, מכמה טעמים: 1. המברך עליהן בזו אחר זו, גורם ל'ברכה שאינה צריכה', (וראה להלן). 2. פעמים שהטלית קטן אינה ראויה לברכה, מחמת

האם מותר ללבוש את בגד הציצית בסמוך לגוף?

ובנוגע ללבישת בגד הציצית בצמוד לגוף - יש שכתבו שזהו גנאי למצוה, הן בעצם הלבישה, והן בכך שזיעת הגוף נספגת בציצית. ויש שכתבו עוד, שאף מבחינה הלכתית יתכן שיש להחמיר בדבר, שכן 'בגד של זיעה' - שלובשים בסמוך לגוף כדי שיספוג את הזיעה - פטור מציצית.

[שו"ע ח, יא, ומשנ"ב כה; ביאורים ומוספים דרשו, 32]

יש מהראשונים שכתבו, כי את ה'טלית קטן' צריך ללבוש מעל הבגדים, כדי לקיים את מאמר הכתוב על חוטי הציצית: "וְרָאִיתֶם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'". וכן דעת השולחן ערוך. ולדעת האריז"ל, על פי הקבלה, יש ללבוש את הטלית קטן מתחת לבגד העליון. וכתבו הפוסקים, שאף לדעה זו, אין להכניס מתחת לבגדים אלא את בגד הציצית, אבל את חוטי הציצית יש להוציא החוצה, אל מעל לבגדים.

הלבוש מספר בגדי ציצית - האם צריך לברך על כל אחד מהם בנפרד?

ואם לובש כמה בגדי ציצית בזה אחר זה, יברך ברכה אחת על כולם, וילבשם בזה אחר זה; ולא יפסיק ביניהם בדיבור, ולכתחילה, לא יפסיק אפילו בשהייה בעלמא. ואם הפסיק בדיבור שאינו לצורך הלבישה - אפילו במילה אחת - בין לבישת בגד אחד למשנהו, ראוי שיחייב את עצמו בברכה נוספת, כגון על ידי לבישת בגד ציצית נוסף שלא התכוון ללבושו.

[שו"ע ח, יב, ומשנ"ב כז רכת; ביאורים ומוספים דרשו, 35, 39 ו'41]

מצות ציצית היא 'חובת גברא', ולא 'חובת מנא', דהיינו, חובת האדם הלובש בגד שיש בו 'ארבע כנפות' לקשור בו את חוטי הציצית, אבל אין חובה לקשור חוטי ציצית בבגד הנמצא ברשותו ואינו לובשו.

הלבוש מספר בגדים בני ארבע כנפות, צריך לקשור חוטי ציצית בכל אחד מהם, וכלשון הכתוב: "עַל כַּנְפֵי בְגְדֵיהֶם", לשון רבים, וכל בגד נחשב למצוה בפני עצמה.

* לדעת השולחן ערוך, נוסח הברכה על 'טלית קטן' הוא: "להתעטף בציצית", ולדעת הרמ"א, מברכים על הטלית קטן "על מצות ציצית".
* לדעת המשנה ברורה, אם חוטי הציצית מסובכים זה בזה, יתכן שלא ניתן לקיים בהם את המצוה. ולדעת החזון איש, ניתן לקיים בהם את המצוה, ואף לברך עליהם.
* לפני לבישת 'טלית קטן' בכל יום, יש לבדוק אם לא נפסלו החוטים בחלקם הפתוח המשתלשל למטה. והמברך על הטלית קטן, עליו לבדוק את החוטים בכל פעם שעומד לברך עליה, גם בחלקם העליון הסמוך לנקב, וגם למטה. וכך יש לנהוג ב'טלית גדול', שמברכים עליה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

בית כנסת שיש בו 'שטיבלאך' רבים - האם מדליקים נרות חנוכה בכולם?

משמש כמקום תפילה קבוע לרבים כבית כנסת, וכגון הכותל המערבי - יש אומרים שמדליקים בו. ובית כנסת שיש בו אולם מרכזי לתפילה, וחדרים קטנים יותר המכונים 'שטיבלאך' - יש שהורה להדליק באולם המרכזי בברכה, וביתר החדרים ללא ברכה; ויש שהורה להדליק בברכה בכל 'שטיבל' שמתפללים בו בקביעות ויש בו 'ספר תורה' לעצמו. [שו"ע תרעא, ז; ביאורים ומוספים דרשו, 70]

נוהגים להדליק נרות חנוכה בבית הכנסת בברכה, משום 'פרסומי ניסא'. ובית הכנסת שלא מתפללים בו בקביעות שתי תפילות בכל יום - יש אומרים שאין להדליק בו, ויש אומרים שאף מתפללים בו רק תפילת ערבית בקביעות, די בכך, ומדליקים בו. ומקום עבודה וכדומה, שיש בו חדר המשמש באופן קבוע לתפילות מנחה וערבית - נחלקו הפוסקים אם מדליקים בו. ומקום שאינו מקורה, ואינו מוקף כולו במחיצות, אך הוא

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

י"ח באדר ב' | רבי יצחק שלמה ב"ר אברהם משה זילברמן זצ"ל, מייסד ק"ק אדרת אליהו

ביום זה עורכים יהודי צנעה-תימן משתה ושמחה על שניצלו מעלילת הדם על רצח הנסיך.

יארצייט:

תקנ"ד: רבי אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה זצ"ל, מהורנא, בעל יסוד ושורש העבודה.
תר"ל: רבי שלמה ב"ר אברהם שמואל בנימין סופר זצ"ל, בעל חוט המשולש.
תרל"ב: חנוך העניך ב"ר פנחס הכהן שאטין-לוי זצ"ל, מאלכסנדר, בעל חשבה לטובה.
תש"ז: רבי נחום מרדכי ב"ר ישראל פרידמן זצ"ל, מטשורטקוב, בעל דורש טוב.
תשל"ד: רבי יחזקאל ב"ר יהודה הלוי לוינשטיין זצ"ל, משגיח ישי' פוניבז' ובעל אור יחזקאל.
תשנ"ד: רבי מרדכי מנחם ב"ר יהודה לייב שוואב זצ"ל, משגיח ישי' בית שרגא ובעל מאמר מרדכי.
תשס"א: רבי יצחק שלמה ב"ר אברהם משה זילברמן זצ"ל, מייסד ק"ק אדרת אליהו.

יארצייט הגאון הצדיק רבי אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה מהורדנא זצ"ל בעל ה"יסוד ושורש העבודה"
הנהגה נפלאה בברכת המזון

בעל ה"יסוד ושורש העבודה" היה מתפלל קודם ברכת המזון, "יוצרי ובוראי, הצילני ששום אדם לא יבטל כוונתי בברכת המזון".
ולאחר הברכה אמר: "מודה אני לפניך, יוצרי ובוראי, שהצלתני מביטול הכוונה בברכת המזון זו."
(צוואת בעל היסוד ושורש העבודה סימן י')

נשתדל שלא לדבר בסביבתו של אדם המברך ברכת המזון, כדי לא להסיח את דעתו מהברכה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il